

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2001-2002

12 AUGUSTUS 2002

Voorstel van resolutie inzake het opheffen van de opschorting van de reïntegratiepremie voor Slovaken

(Ingediend door mevrouw Meryem Kaçar en de heer Josy Dubié)

TOELICHTING

De Roma's vormen in Slovakije de tweede grootste etnische minderheid, na de Hongaren.

Volgens het rapport van het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) en de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) van februari 1999 is Slovakije een segregatiemaatschappij en daalt de levensstandaard van de Roma's schrikbarend. De Roma's zijn het slachtoffer van een daadwerkelijke discriminatie die zich vertaalt op diverse beleidsdomeinen, zoals het onderwijs, de huisvesting en de tewerkstelling. Het verslag van de parlementaire missie naar Slovakije van september 2001 wijst ook op de structurele discriminatie van de Roma's. Tijdens mijn eigen parlementaire missie in Košice in mei 2002 heb ik bovendien vastgesteld dat er aan de situatie van de Roma's geen structurele wijzigingen zijn aangebracht.

95% van de Slovaakse asielzoekers in België (tussen 1993 en 2001 vroegen 4 186 Slovaaken asiel aan) behoort tot de Roma-minderheid.

Vroeger konden uitgeprocedeerde Slovaaken die wilden terugkeren rekenen op een tussenkomst voor de terugreis, het transport van de bagage, de reisdocumenten en mogelijk op een premie. In mei 2001 heeft België, op vraag van de Slovaakse regering, de

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2001-2002

12 AOÛT 2002

Proposition de résolution visant à lever la suspension de la prime de retour pour les Slovaques

(Déposée par Mme Meryem Kaçar et M. Josy Dubié)

DÉVELOPPEMENTS

Les Roms constituent la deuxième minorité principale de Slovaquie, après les Hongrois.

Selon le rapport du Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides (CGRA) et de l'Office des étrangers (ODE) de février 1999, la Slovaquie pratique la ségrégation et le niveau de vie des Roms baisse terriblement. Les Roms sont victimes d'une véritable discrimination, qui se manifeste dans plusieurs domaines politiques, tels que l'enseignement, le logement et l'emploi. Le rapport de la mission parlementaire en Slovaquie de septembre 2001 attire également l'attention sur la discrimination structurelle que subissent les Roms. Au cours de ma mission parlementaire à Košice en mai 2002, j'ai en outre constaté qu'aucune modification structurelle n'avait été apportée à la situation des Roms.

Nonante-cinq pour cent des Slovaques qui demandent l'asile en Belgique appartiennent à la minorité rom (entre 1993 et 2001, 4 186 Slovaques ont demandé l'asile).

Auparavant, les Slovaques déboutés qui voulaient rentrer dans leur pays pouvaient compter sur une intervention dans les frais du voyage de retour, le transport des bagages, les documents de voyage et, éventuellement, sur une prime. En mai 2001, la Belgi-

premie geschorst omdat de premie de reden zou zijn waarom de Slovaken naar België vluchten. Deze opschorting heeft echter een duidelijk negatief effect op de terugkeerbereidheid van de Slovaken, daar de premie juist dient om de zelfstandige terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers te stimuleren. Personen die dubbel gebruik willen maken van de premie kunnen gemakkelijk worden opgespoord, zodat ze niet onrechtmatig een premie krijgen. Begin april 2002 werd door het Centrum voor Vrijwillige Terugkeer en Ontwikkeling (CVTO) geadviseerd om de reïntegratiepremie opnieuw in te voeren (zie bijlage).

Meryem KAÇAR.
Josy DUBIÉ.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Senaat,

A. Gelet op het feit dat opschorting van de terugkeerpremie niet evenredig is met de doelstelling;

B. Gelet op het feit dat het administratief gezien relatief eenvoudig is om na te gaan of er reeds een vertrekpremie is toegekend, en dit om misbruiken te vermijden;

C. Gelet op het feit dat de schorsing van de vertrekpremie een collectieve maatregel is die één bepaalde groep (de Roma's uit Slovakije) viseert;

D. Gelet op het feit dat het ook aan Slovakije is om inspanningen te leveren om de structurele discriminatie van de Roma's weg te werken en gelijke kansen en rechten te waarborgen.

Verzoekt de regering:

1° de opschorting van de terugkeerpremie ten aanzien van Slovaken op te heffen;

2° de situatie van de Roma's op te volgen, zowel bij bilaterale contacten als bij unilaterale contacten in het kader van de Europese Unie.

12 augustus 2002.

Meryem KAÇAR.
Josy DUBIÉ.

que a suspendu, à la demande du gouvernement slovaque, l'octroi de la prime, car celle-ci inciterait les Slovaques à fuir leur pays pour se rendre en Belgique. Toutefois, il est clair que cette suspension influence négativement la volonté des Slovaques de rentrer dans leur pays, alors que l'objet de la prime est précisément d'encourager le retour volontaire des demandeurs d'asile déboutés. Il est aisé d'identifier les personnes qui voudraient obtenir plusieurs fois la prime, pour qu'elles ne puissent pas en profiter de manière illicite. Au début du mois d'avril 2002, le Centre pour le retour volontaire et le développement (CRVD) a conseillé de rétablir la prime (voir l'annexe).

PROPOSITION DE RÉOLUTION

Le Sénat,

A. Considérant que la suspension de la prime de retour n'est pas proportionnelle au but poursuivi;

B. Considérant qu'il est relativement simple, du point de vue administratif, de vérifier si une prime de retour a déjà été accordée, et ce, pour éviter les abus;

C. Considérant que la suspension de la prime de retour est une mesure collective qui vise un groupe en particulier (les Roms de Slovaquie);

D. Considérant qu'il appartient également à la Slovaquie de faire des efforts pour supprimer les discriminations structurelles que subissent les Roms et pour garantir l'égalité des chances et des droits,

Demande au gouvernement:

1° de lever la suspension de la prime de retour à l'égard des Slovaques;

2° de suivre la situation des Roms, dans les contacts bilatéraux comme dans les contacts unilatéraux dans le cadre de l'Union européenne.

12 août 2002.

BIJLAGE

ANNEXE

Centrum voor Vrijwillige Terugkeer en Ontwikkeling

Vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie,
De heer Johan Vande Lanotte
Koningsstraat 180
B-1000 Brussel

Brussel, 10 april 2002

Ons kenmerk : 769KP00VTP

Betreft : Advies terugkeerpremies

Geachte heer minister,

De beheerraad van het Centrum voor Vrijwillige Terugkeer en Ontwikkeling (CVTO) boog zich over het «moederprogramma» inzake vrijwillige terugkeer (REAB) op zijn vergadering van 15 februari 2002.

Dit programma kan bogen op verschillende merites en geldt ongetwijfeld als basis voor de ontwikkelingsrelevante acties waarvoor het centrum alle aandacht moet hebben. Verder opteert de beheerraad voor een stevig REAB-fundament dat oog heeft voor actuele ontwikkelingen op het vlak van migratie.

De beheerraad kwam tot een voorstel inzake REAB-premieverlening, dat voorwerp uitmaakt van voorliggend tweeledig advies.

Advies :

1. De beheerraad stelt voor om de tijdelijke maatregel houdende de opschorting van de reïntegratiepremie ten aanzien van Slovaken ongedaan te maken. De tijdelijkheid van deze maatregel ontging de beheerraad niet, evenmin als het negatief effect van deze opschorting op de terugkeerbereidheid van Slovaken.

De terugkeerstatistieken leren ons namelijk dat een aanzienlijk aantal Slovaakse uitgeprocedeerde asielzoekers niet opteert voor terugkeer wanneer zij daartoe niet kunnen genieten van een financiële stimulans. Volgens het CVTO dient de terugkeerpremie dan ook om de zelfstandige terugkeer te stimuleren.

Sinds mei 2001 (opschorting premie) tekenen Slovaken nog nauwelijks in voor vrijwillige repatriëring, terwijl Slovakije vroeger één van de belangrijkste herkomstlanden was inzake vrijwillige terugkeer.

Bovendien wenst de beheerraad op te merken dat het niet-verlenen van de premie de slaagkansen van het vernieuwd programma voor begeleiding en onthaal van minderheden uit Slovakije, Tsjechië en Roemenië (RCA) ernstig zou hypothekeren.

Het unaniem advies van de beheerraad terzake is dan ook het opnieuw invoeren van de reïntegratiepremie voor Slovaken. Temeer daar de beheerraad een gewaarborgde gelijke behandeling van alle potentiële terugkeerders bepleit.

Naar aanleiding van het hierboven geformuleerde advies houdt de beheerraad er ook aan om een algemeen premie-advies over te maken aan het Beslissingscomité.

Het tot vandaag gehanteerde premiestelsel zorgde herhaaldelijk voor opmerkingen, zoniet discussies.

2. De beheerraad kwam na grondige bespreking en bij ruime meerderheid tot het besluit om een onderscheid mbt premieverlening op basis van nationaliteit negatief te adviseren. Er wordt dus geopteerd voor een gelijk terugkeeraanbod ten aanzien van alle nationaliteiten.

Verder wens ik van deze gelegenheid gebruik te maken u te informeren dat na de goedkeuring van de prioriteiten voor het eerste werkingsjaar van het CVTO door de Stuurgroep van 11 januari 2002, de beheerraad van het CVTO aan de concrete invulling werkt van de door de Stuurgroep weerhouden actiepunten.

Eerstdaags maakt het centrum u een actie- en promotieplan over, waaruit zal blijken dat de diverse verwachtingen met betrekking tot vrijwillige terugkeer en ontwikkeling zijn geïntegreerd.

Met oprechte hoogachting,

Koen De Mesmaeker

Voorzitter CVTO